

PEP TONI BAUÇÀ

Els dies oblidats

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

2020

AWA

«De la vida, no en va conèixer les llàgrimes, l'infant, ni de la mort la feredat o el desig alliberador.»

ANTÒNIA VICENS, *Primera comunió.*

La mare l'acaba de cridar. Ha sentit perfectament el seu nom, però s'ha fet la sorda.

No hi ha cap dubte, ha pronunciat, Awa. No es pot confondre amb cap dels noms dels altres germans que té. A més, sap perfectament perquè ho ha fet: segurament la visita de la qual la mare li havia parlat els darrers dies ja és aquí. Ha arribat el funest moment.

No frissa gens ni mica d'obrir la vella cortina plena de forats per on s'escolen les mosques i deixar l'habitació on es troba.

Segueix rentant-li la cara a la seva germana petita de poc més d'un any. Però per primera vegada s'adona que el temps se li esgota i la mà li comença a tremolar, mentre la pell, al mateix temps que un calfred li recorre l'espina, se li ha posat de gallina.

Està aterrida.

S'envia un glop de saliva amarga i, sense respondre, continua amb el quefer.

La nina plora perquè l'ha de fregar fort amb l'esquinçada tovalloleta que té tants d'anys que des que té ús de raó sempre l'ha vista. Amb ella, les seves germanes majors també havien fet servir la mateixa. Però si no pitja amb força damunt la pell tan fina de voltant els morros, no li aconseguirà llevar mai les restes de menjar aferrat. I no n'hi vol deixar, de brutor, perquè les maleïdes mosques llavors tot d'una s'hi posen cercant els trossets microscòpics i molesten la petita.

Continua netejant-la, perquè la vol deixar llesta, abans que hagi de marxar...

L'estima molt, com els altres germans que té, onze, però per ventura a ella és a qui més. Llàstima que la petita encara no ho entengui, segurament, el que d'aquí a uns instants li passarà, a ella...

Tal vegada sigui millor, ja que així no serà tan dur per la nina trobar-la a faltar la resta dels dies.

Potser qualche pic li parlaran d'ella.

Per ventura la mare, o alguna de les seves germanes –està segura que els mascles no ho faran–, li contaran, a la petita Fatoumata, que tenia una germana més major, d'edat compresa entre en Frederic i na Kadiatou, que des que va néixer es va cuidar d'ella tot el temps. Que la rentava, que l'alimentava, la pentinava i li espantava les malèides mosques que es passejaven per la cabanya... com si fos la seva mare, perquè la que l'havia parida sempre tenia massa feines a fer.

I que l'estimava amb deliri...

Tan sols resa perquè a la seva germana petita no li hagi d'ocórrer mai aquest fet tan terrible que està a punt de succeir-li... tot i que es pensa ben cert, amb la inflor que porta la mare una altra vegada a la panxa i que si tot va per bon camí d'aquí poc temps es convertirà en el tretzè fill, quan sigui una mica més grandeta i més o manco tengui nou anyets com ara ella, que també li passarà el mateix.

I no ho entén.

No comprèn per què ha hagut de ser ella l'elegida de tots quan són. Per bé que la mare i el pare –les poques vegades que parlen plegats– li hagin explicat que és pel bé de la resta de la família.

Fa molts anys que la família ho passa tan malament que fins i tot hi ha dies que no tenen res més per endur-se a la boca que una mica de iuca prèviament triturada i feta una coca, que llavors torren damunt un bidó de ferro rovellat. I que de vegades han de beure aigua terrosa perquè el pou del poblat està massa enfora per anar-ne a cercar de potable el mateix dia que l'acaben. Però pensa que, potser si s'esforcen, podrien subsistir una temporadeta més d'aquella manera. Faria tot el possible per ajudar en el que fos. De fet ja ho fa.

Almenys fins que tant ella com na Fatoumata hagin pogut con- viure una mica més. Potser... quatre o cinc anys.

Llavors sí que se n'aniria sense gemegar, conforme, sabent que és bo per a la família i que el seu gest els serà profitós un parell d'anys.

Continua netejant la nina, mentre la mira als ulls. La petita la correspon i per uns segons s'atura de plorar. Pareix com si la seva mirada dolça la calmàs.

Després la besa a la galta dreta. Una besada de més de deu se- gons de durada, mentre espera l'inevitable: que la mare la torni a cridar.

Segur que no passarà gaire temps.

Els seus germans mascles no l'han rentada mai –pensa llavors–. Ells sempre han hagut d'anar a caçar des de molt petits amb el pare, mentre les noies han d'ajudar a la mare i quedar-se dins la cabanya. O tal vegada el màxim que les deixen allunyar-se de la llar són els escassos quaranta passos de distància fins a l'hortet, per desenvol- lupar les mateixes feines avorrides dia rere dia.

Mentrestant, els germans i el pare de vegades estan dos o tres dies a tornar. I de vegades ni tan sols porten una peça de carn per endur-se a la boca.

Des de sempre ella ha volgut anar a caçar amb els homes. Es considera tan valenta com qualsevol dels mascles. De fet, té més força que en Frederic, que és un any i mig major. Les vegades que s'ha barallat amb ell l'ha obligat a besar el terra amb els morros.

Però no la deixen. Solament la tenen a càrrec de les feines de la llar, de cuidar-se de la petita i de regar amb l'aigua salada del pou la raquíica hortalissa de l'hortet.

De sobte torna a sentir la veu de la mare que la crida i que li ordena que surti fora.

El to de veu és més elevat que el primer pic.

I aquesta vegada s'espanta. Definitivament no hi ha volta en- rere...

Li contesta amb una obstrucció a la gorga que, en acabar de deixar llesta na Fatoumata, tot d'una hi anirà.